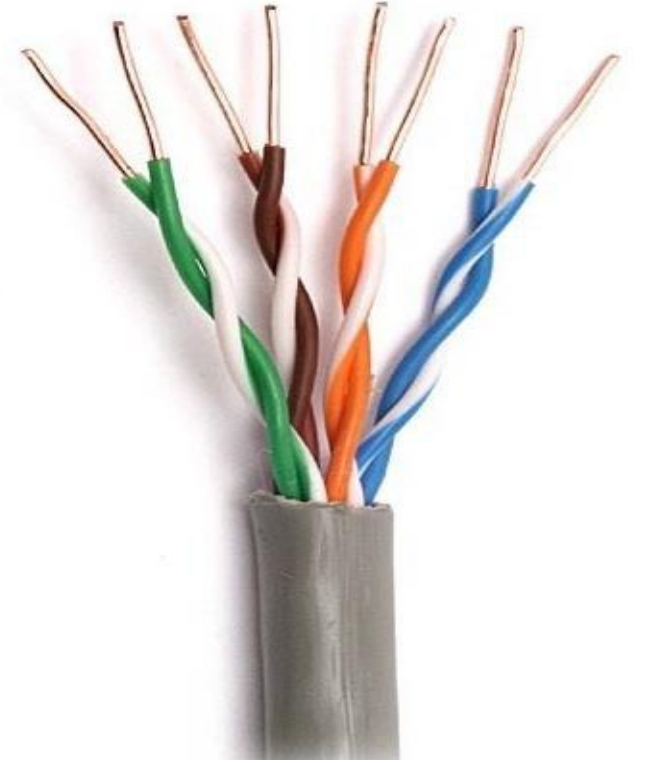

UTP KABLO YAPIMI

Lecturer Erhan AKAGÜNDÜZ

TWISTED PAIR CABLE - BÜKÜMLÜ ÇİFT

- ✓ Modern Ethernet teknolojisi, cihazları birbirine bağlamak için genellikle bükümlü çift (TP) olarak bilinen bir tür bakır kablo kullanır.
- ✓ Ethernet çoğu yerel ağın temelini oluşturduğundan, en çok karşılaşılan ağ kablosu türü **TP**'dir.

TWISTED PAIR CABLE - BÜKÜMLÜ ÇİFT

- ✓ Bükümlü çift kablolar, birbirine sarılmış ve koruyucu bir kaplama içine yerleştirilmiş bir veya daha fazla sayıda yalıtılmış bakır tel çiftinden oluşur.
- ✓ Tüm bakır kablolar gibi bükümlü çift de verileri iletmek için elektrik darbelerini kullanır.

TWISTED PAIR CABLE - BÜKÜMLÜ ÇİFT

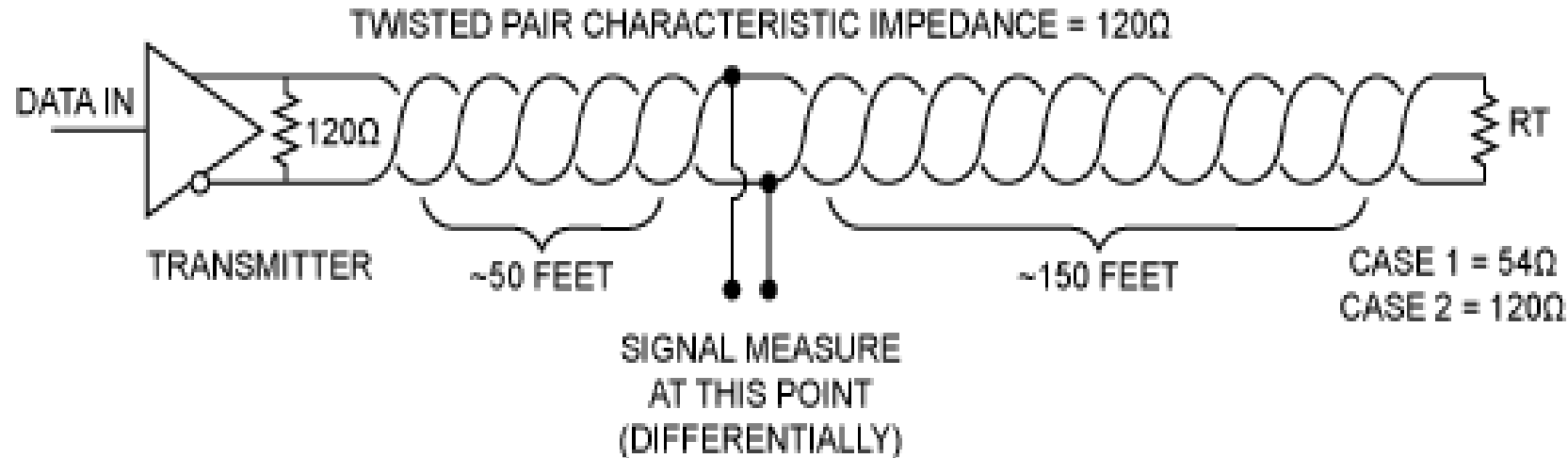
- ✓ Veri iletimi, kablonun sağlayabileceği veri hızını düşürebilen girişim veya gürültüye karşı hassastır.
- ✓ Bükümlü çift kablo, bir tür gürültü olan elektromanyetik girişime (EMI) karşı hassastır.
- ✓ Kablolar çok uzun biçimde birbirine sarılınca sızma olarak bilinen bir girişim kaynağı oluşur.

TWISTED PAIR CABLE - BÜKÜMLÜ ÇİFT

- ✓ Bir kablodaki sinyal sızarak bitişik kablolara girebilir.
- ✓ Sızma gibi bir girişim nedeniyle veri iletimi bozulduğunda, verinin yeniden iletilmesi gerekir.
- ✓ Bu da ortamın veri taşıma kapasitesini düşürebilir.

TWISTED PAIR CABLE- BÜKÜMLÜ ÇİFT

- ✓ Büklümlü çift kabloda, birim uzunluğu başına düşen büküm sayısı, kablounun girişime karşı sahip olduğu direnç miktarını etkiler.

TWISTED PAIR CABLE STRUCTURE

- ✓ Bükümlü çift kablo telefon sistemlerinde de kullanılır.
- ✓ Bu tür kablolarda çıplak kabloların her biri bir yalıtım malzemesi (örneğin plastik) ile giydirilir ve kablolar çiftler halinde birbirine sararsın.

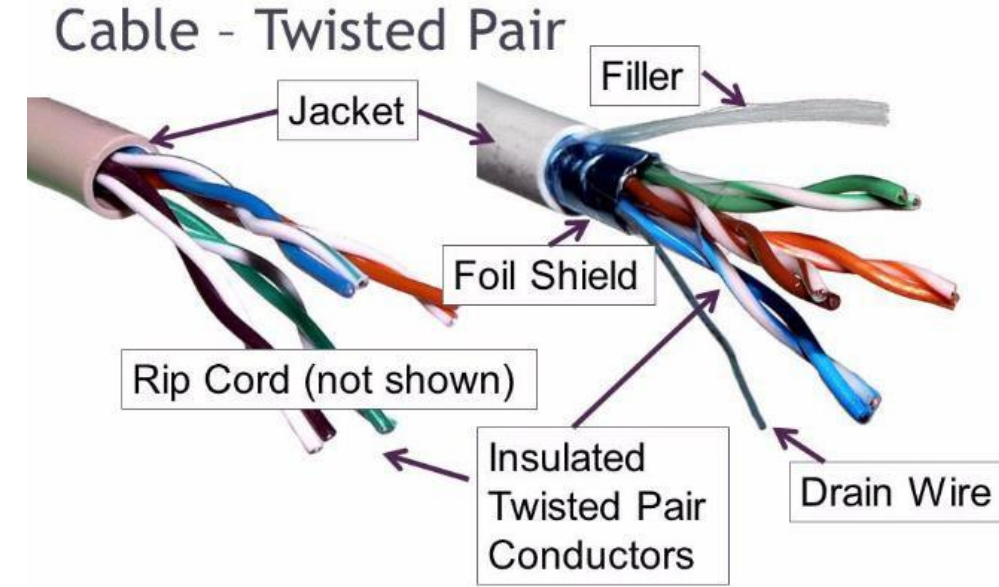
TWISTED PAIR CABLE STRUCTURE

Bu şekildeki basit bükümler,

- ✓ Çıplak kablonun ürettiği elektromanyetik alanın etkisini sınırlayıp diğer kablolarda parazit oluşumunu önleyerek,
- ✓ Kablo çiftini elektromanyetik alanın etkisine karşı daha az duyarlı yapıp diğer kablolardan kaynaklanan paraziti önleyerek, kabloyu ağda kullanıma uygun hale getirir.

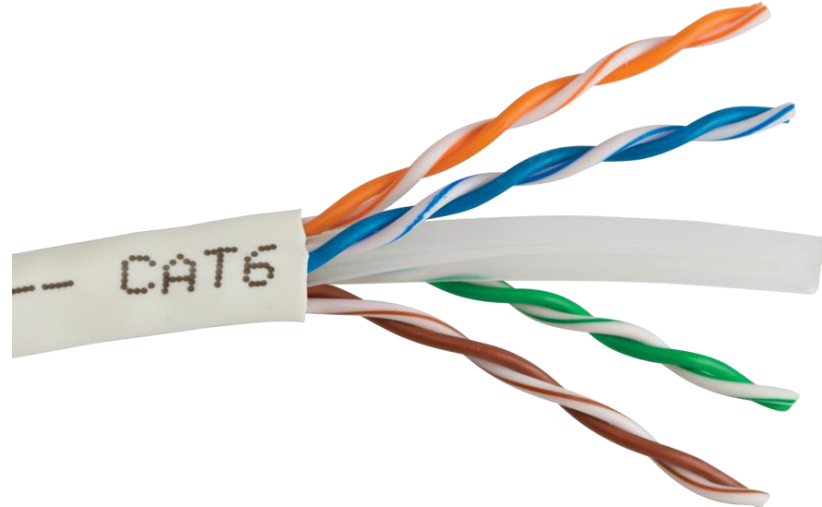
TWISTED PAIR CABLE STRUCTURE

- ✓ Bükümlü çift kablonun metal koruyucu ile sarılmış haline **Korumalı Bükümlü Çift Kablo** denir.
- ✓ İzole edilmiş bükümlü çiftlerin etrafına sarılmış metal koruyucu ile, kablo elektromanyetik alandan daha iyi korunmakta ve verilerin daha uzun mesafelere iletilmesine olanak sağlamaktadır.

TWISTED PAIR CABLE TYPES

- ✓ Günümüzde en yaygın kullanılan ağ kablosu tipi birbirine dolanmış çiftler halinde, telefon kablosuna benzer yapıdaki kablodur.
- ✓ En yaygın TP (Twisted Pair) kablo çeşitleri:
 - STP Kablo (Korunmalı Çift Bükümlü Kablo - Shielded Twisted Pair)
 - UTP Kablo (Korunmasız Çift Bükümlü Kablo - Unshielded Twisted Pair)

TWISTED PAIR CABLE TYPES

Tüm Twisted pair kablo çeşitleri

Industry acronyms	ISO/IEC 11801 name	Cable shielding	Pair shielding
UTP	U/UTP	None	None
STP, ScTP, PiMF	U/FTP	None	Foil
FTP, STP, ScTP	F/UTP	Foil	None
STP, ScTP	S/UTP	Braiding	None
SFTP, S-FTP, STP	SF/UTP	Braiding, foil	None
FFTP	F/FTP	Foil	Foil
SSTP, SFTP, STP PiMF	S/FTP	Braiding	Foil
SSTP, SFTP	SF/FTP	Braiding, foil	Foil

UTP shielding:

- no overall shielding
- unshielded wire pairs

F/UTP shielding:

- overall foil shielding
- unshielded wire pairs

F/FTP shielding:

- overall foil shielding
- screen foiled wire pairs

SF/UTP shielding:

- braided and foil shielding
- unshielded wire pairs

S/FTP shielding:

- braided shielding
- screen foiled wire pairs

STP CABLE

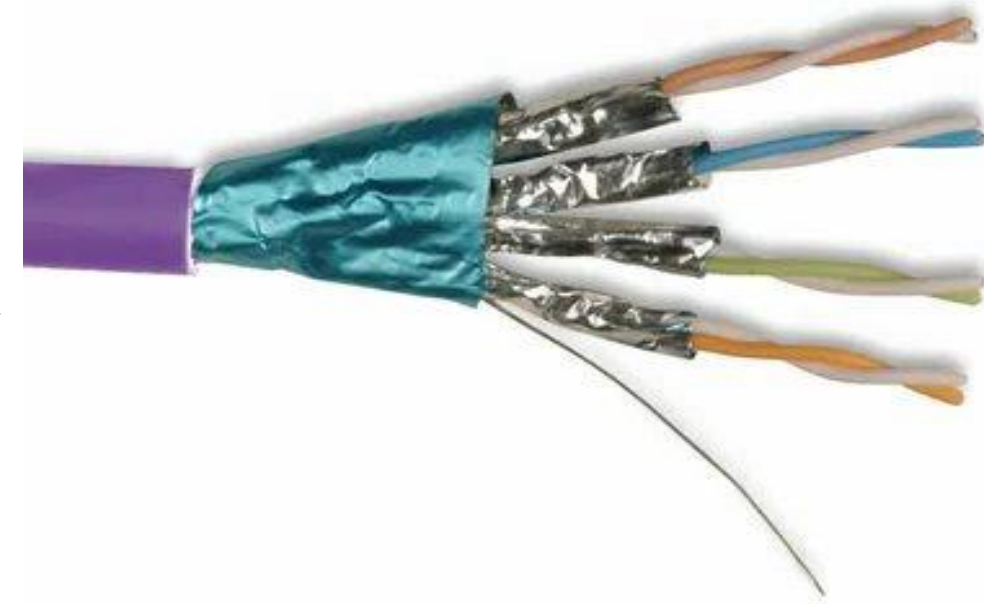
- ✓ Bu tip kabloda dolanmış tel çiftleri koaksiyel kabloda olduğu gibi metal bir zırh (lifler) ile kaplıdır.
- ✓ Dışarıdan gelen her türlü gürültüye karşı korumalı bir kablo çeşididir.
- ✓ Ethernet ağlarında kullanılabilen bu kablo, koaksiyel kablolardan farklı olarak verinin taşındığı devrenin bir parçası olmadığı için mutlaka her iki sonda da topraklandırılmalıdır.

STP CABLE

- ✓ Aksi halde iletişime en çok zarar veren etken bu olur.
- ✓ Kablo, içindeki veya çevresindeki sinyalleri toplayan bir anten gibi çalışır ve ağ ortamındaki veriyi bozar.
- ✓ Etrafı renkli plastik kaplayıcıyla kaplanmış 4 çift tel ve dış kaptan önce korunmayı sağlayan lifler bulunmaktadır.
- ✓ Bu da STP kabloyu daha sert ve ağır yapmaktadır.

STP CABLE

- ✓ Kabloda korumayı sağlayan liflerin kablonun hiçbir noktasında zedelenmemiş olması çok önemlidir.
- ✓ Ayrıca bu liflerle sağlanan topraklamanın verinin geçtiği tüm noktalarda (ađ kartından duvar prizlerine ve hub'a kadar) devamlı olması da çok önemlidir.

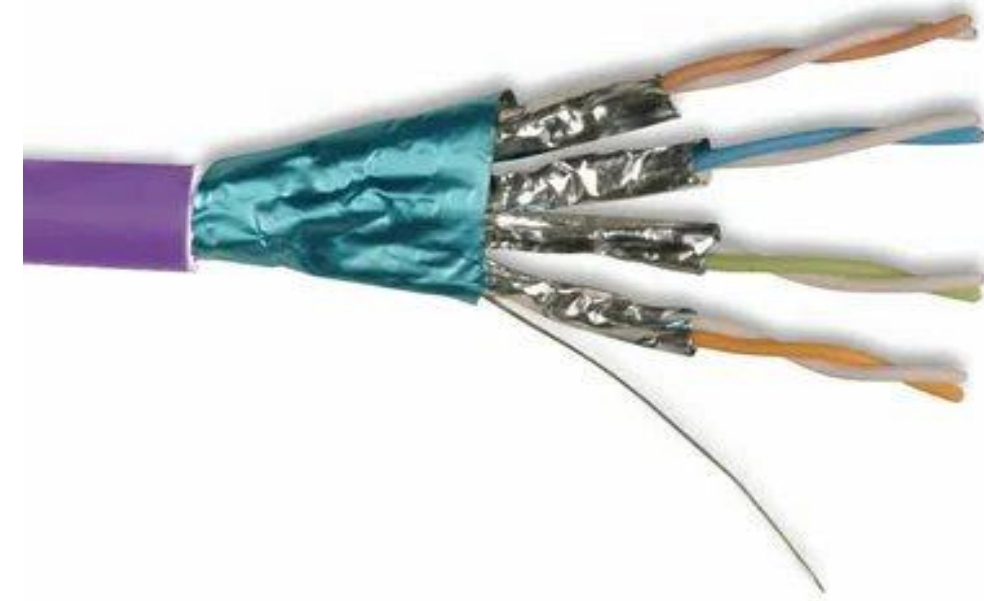

STP CABLE

- ✓ STP kablolar ilk kullanılmaya başlandığı dönemlerde (belki de koaksiyelden geçiş aşamasında) STP kablo çok güvenli kabul edilmiştir.
- ✓ En dıştaki metal zırh'ın elektromanyetik alanlardan geçerken kablo içindeki sinyalin bozulmasına mani olması beklenir.
- ✓ Ancak STP ilk dönemlerde pahalı olmasında dolayı yaygınlaşamamıştır.

STP CABLE

- ✓ STP kablo Token Ring ağlarında kullanılmıştır.
- ✓ Ethernet ağları için fazla maliyetinden dolayı geçmişte tercih edilmemiştir.
- ✓ Ancak günümüzde maliyetlerin düşmesi STP kabloları tekrar gündeme getirmiştir.

UTP CABLE

- ✓ UTP kablo sadece bilgisayar ağlarında kullanılmaz.
- ✓ Oldukça yaygın olan bir başka kullanım alanı daha vardır:
 - Telefon hatları...
- ✓ UTP kablo telefon hatlarında da kullanılır fakat bilgisayar ağlarındaki kullanımı bu alanın önüne geçmiştir ve UTP kablo bilgisayar ağlarıyla özdeşleşmiştir.

UTP CABLE

- ✓ Yapısı koaksiyel kabloya göre oldukça basit olan bakır kablo çeşitidir.
- ✓ İçerisinde 4 çift bakır kablo bulunur. Kabloların birbirleri üzerindeki elektromanyetik etkisini azaltmak için, bakır kablolar ikişer ikişer sarılı durumdadırlar.

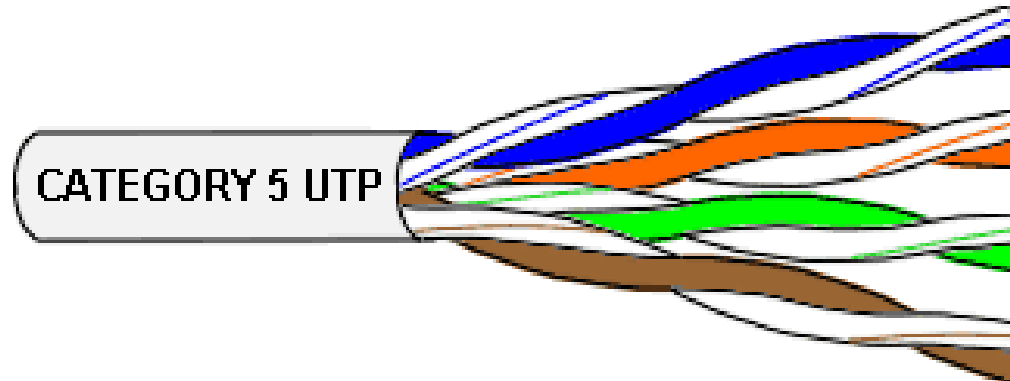
UTP CABLE

- ✓ Çevresinin küçük olmasından dolayı kablo kanallarında daha az yer kaplamakta ve büyük ağ kurulumlarında çok avantaj sağlamaktadır.
- ✓ UTP kablolar, STP kablonun tam tersine çevredeki gürültüden etkilenmektedir.
- ✓ Daha önceden daha yavaş bilgi iletimi yapabilirken yeni geliştirilen teknolojilerle UTP kablo üzerinden Gigabit hızında iletişim sağlanabilmektedir.
- ✓ Bu da UTP kablonun daha yaygın kullanımını beraberinde getirmiştir.

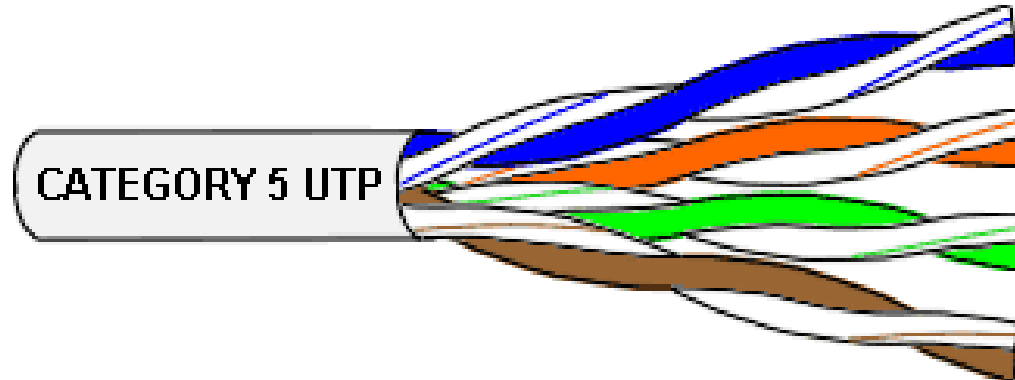
UTP CABLE

- ✓ Kablo içindeki teller çiftler halinde birbirine dolanmıştır.
- ✓ Her çiftin bir ana rengi bir de "beyazlı" olanı vardır.
- ✓ Aşağıdaki resimde de görüldüğü gibi ana renkler turuncu, mavi, yeşil ve kahverengidir.

UTP CABLE

- ✓ Bunlara sarılı olan beyaz teller ise, diğerleriyle karışmasın diye, sarılı olduğu renkle aynı bir çizgiye sahiptir.
- ✓ Böylece 8 telin de turuncu, turuncu-beyaz, mavi, mavi-beyaz, yeşil, yeşil- beyaz, kahverengi, kahverengi-beyaz olmak üzere 8 farklı renkte ama 4 grupta toplanmış olduğunu görüyoruz.

UTP CABLE

- ✓ UTP kablolar, belirli bir mesafe için üzerinden geçirebilecekleri veri miktarına göre kategorilere ayrılırlar. Bu kategoriler:
 - ✓ **Kategori 1 (CAT 1):** 1985'te ortaya çıkmıştır. Telefon hatlarında kullanılır.
 - ✓ **Kategori 2 (CAT 2):** 4 Mbps hızında veri transferi sağlar. Token-ring ağlarda ve bazı telefon sistemlerinde kullanılmıştır.
 - ✓ **Kategori 3 (CAT 3):** 10 Mbps hızında veri transferi sağlar. Token-ring ağlarda ve 10BaseT sistemlerde kullanılmıştır ve bazı telefon sistemlerinde hala kullanılmaktadır.

UTP CABLE

- ✓ **Kategori 4 (CAT 4):** 16 Mbps hızında veri transferi sağlar.
 - ✓ Token-ring ağlarda, 10BaseT ve 10BaseT4 sistemlerde kullanılmıştır.
- ✓ **Kategori 5 (CAT5 ve CAT5e):** Yerel ağ bağlantıları için kullanılır.

UTP CABLE

UTP Categories - Copper Cable

UTP Category	Data Rate	Max. Length	Cable Type	Application
CAT1	Up to 1Mbps	-	Twisted Pair	Old Telephone Cable
CAT2	Up to 4Mbps	-	Twisted Pair	Token Ring Networks
CAT3	Up to 10Mbps	100m	Twisted Pair	Token Ring & 10BASE-T Ethernet
CAT4	Up to 16Mbps	100m	Twisted Pair	Token Ring Networks
CAT5	Up to 100Mbps	100m	Twisted Pair	Ethernet, FastEthernet, Token Ring
CAT5e	Up to 1 Gbps	100m	Twisted Pair	Ethernet, FastEthernet, Gigabit Ethernet
CAT6	Up to 10Gbps	100m	Twisted Pair	GigabitEthernet, 10G Ethernet (55 meters)
CAT6a	Up to 10Gbps	100m	Twisted Pair	GigabitEthernet, 10G Ethernet (55 meters)
CAT7	Up to 10Gbps	100m	Twisted Pair	GigabitEthernet, 10G Ethernet (100 meters)

UTP CABLE

Özellikler	CAT5	CAT6	CAT7	CAT8
Maks. Veri Hızı	100 Mbps	1 Gbps	10 Gbps (potansiyel olarak 40 Gbps)	25/40 Gbps
Maks. Frekans	100 MHz	250 MHz	600 MHz	2000 MHz
Uygulamalar	100Base-T	10Base-T, 100Base-TX, 1000Base-T (Gigabit Ethernet)	Geniş bantlı uygulamalar, 10GBase-T	Veri merkezi uygulamaları
Ekranlama	Parafin (UTP)	Parafin (UTP)	S/FTP (Ekranlı ve Folyülü)	S/FTP (Ekranlı ve Folyülü)
Uzunluk Sınırları	100 metreye kadar	55 metreye kadar (10 Gbps için)	100 metreye kadar	30 metreye kadar
Konnektör Tipi	RJ45	RJ45	RJ45	RJ45

CONNECTOR

- ✓ Çift bükümlü kabloları sonlandırmak için RJ(Registered Jack) serisi konnektörler kullanılır.
- ✓ RJ serisinde onlarca konnektör çeşidi vardır.
 - ✓ Telefon sistemlerinde kullanılan Kategori 2 (Cat2) kabloları sonlandıran RJ-12 ve
 - ✓ UTP ile STP kabloların sonlandırılmasında kullanılan RJ-45 konnektörleridir.
- ✓ Bu konnektörler kabloya takılırken bazı aletler gerekmektedir.
- ✓ Bu aletler kabloyu soymak, bükümlü çiftleri ayırmak, kabloyu kesmek ve kabloyu konnektöre takmak için gerekli olan aletlerdir.

CONNECTOR

RJ-45 Konnektör

RJ-12 Konnektör

CABLE PREPARATION

Kablo Hazırlama Aletleri ve Pasif Elemanlar

- ✓ UTP ve STP kablolar RJ-45 ve RJ-12 konnektörleriyle bağlanırlar.
- ✓ Bu konnektörlerin kablolara takılması için çeşitli aletler gerekmektedir.

CABLE PREPARATION

- ✓ **Kablo Sıkma Pensesi:** Bu penseler kablonun RJ-45 ya da RJ-12 konnektörlerine takılıp sıkılması amacıyla kullanılırlar.
- ✓ Çoğu kablo sıkma pensesi birden fazla işlevi üzerinde barındırır.
- ✓ Kablo soyma, kablo çiftlerini ayırma, kablo kesme gibi işlevleri de üzerinde barındıran penseler mevcuttur.

CABLE PREPARATION

- ✓ **Kablo Sıkma Pensesi:** Aşağıda bu penselerden 2 tanesini görüyorsunuz.

CABLE PREPARATION

- ✓ **Kablo Temizleme, Soyma ve Kesme Aletleri:** Çift bükümlü kabloları konnektörlere takmadan önce soymak, çiftleri ayırmak ve uçlarını kesmek gereklidir.
- ✓ Bu işlemleri yapabilecek aletler aşağıdaki resimlerde verilmiştir.

CABLE PREPARATION

- ✓ Kabloların kesilmesi için kablo kesme aletlerinin yanında yan keski de kullanılabilmektedir.

Yan Keski

CABLE PREPARATION

- ✓ Patch cord ismi verilen duvar prizinden PC'ye yada patch panelden Switch, Router gibi cihazlara bağlantı kablolarına ait konnektörlerinin korunması amacıyla yalıtkan kapaklar kullanılır.

**Yalıtkan konnektör
kapakları**

CABLE PREPARATION

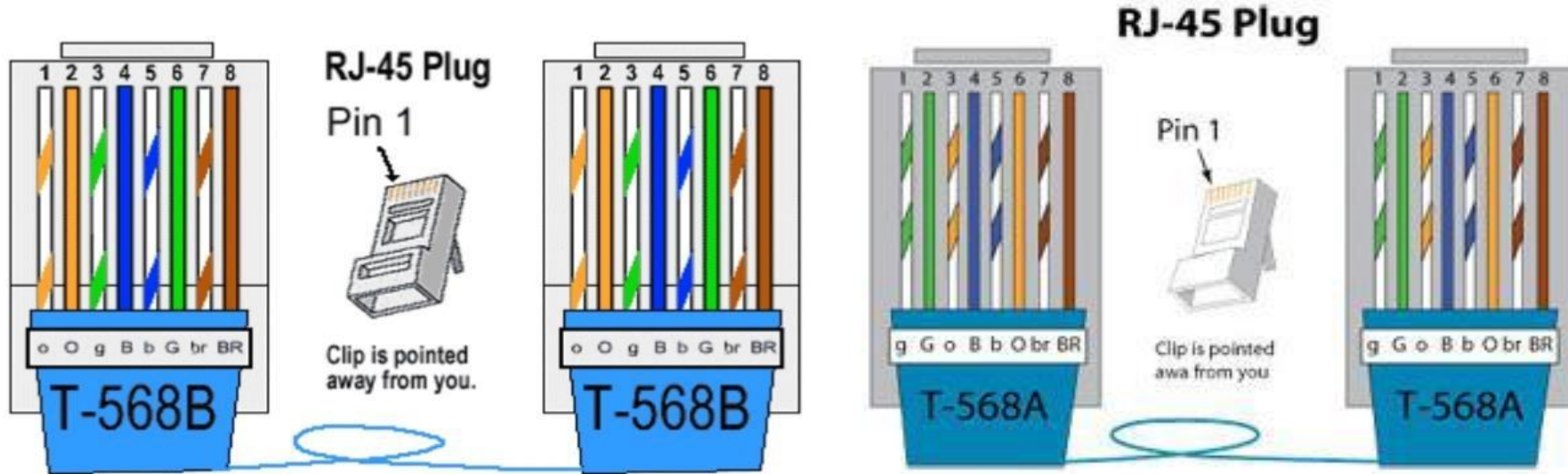

CABLE PREPARATION PROCESS

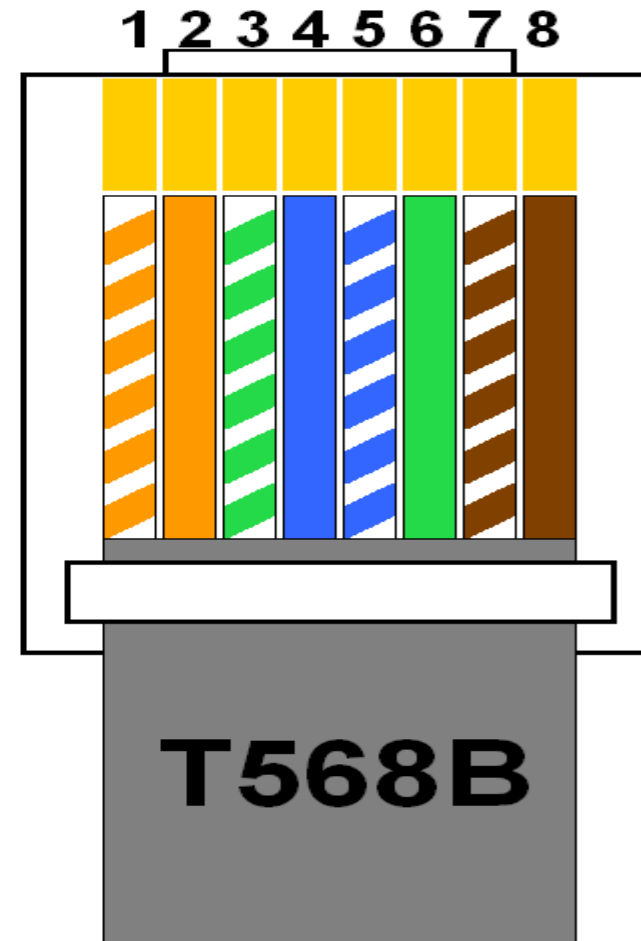
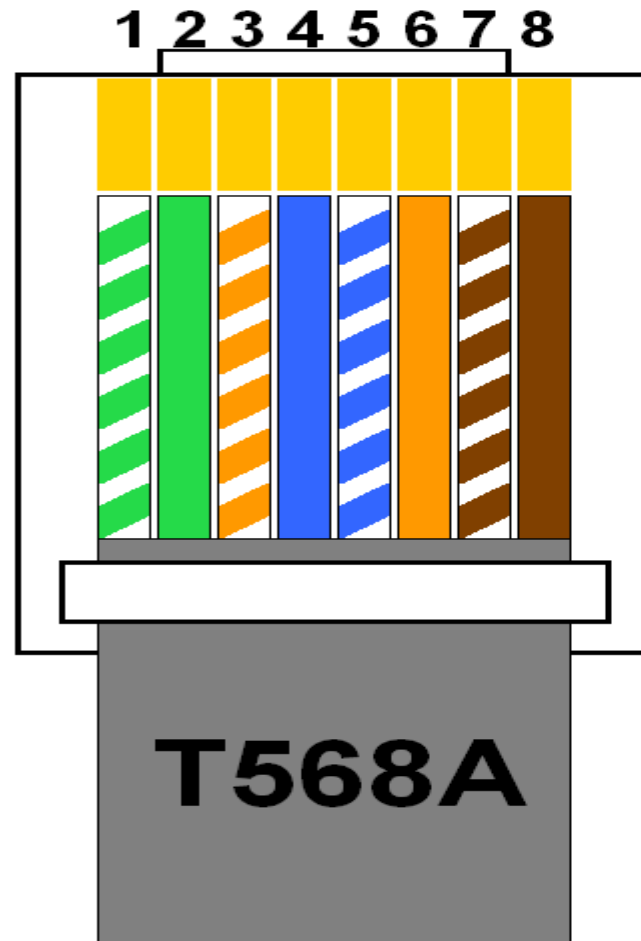
- ✓ Kablo uçlarını yaparken uymanız gereken, daha doğrusu uyarsanız sizin ve sizden sonra ağa müdahale edecek kişinin işini kolaylaştıracak standartlar vardır.
- ✓ Bu standarda uygun yaptığınız kablo veri kanallarının aynı tel çiftini kullanması kuralına uygun olacaktır.
- ✓ EIA/TIA isimli kuruluş "EIA/TIA -T568 'Commercial Building Wiring Standard' " isimli kablolama ile ilgili standartları belirlemiştir.
- ✓ Tüm dünyada üreticiler ve teknisyenler bu standartları takip ederler.

CABLE PREPARATION PROCESS

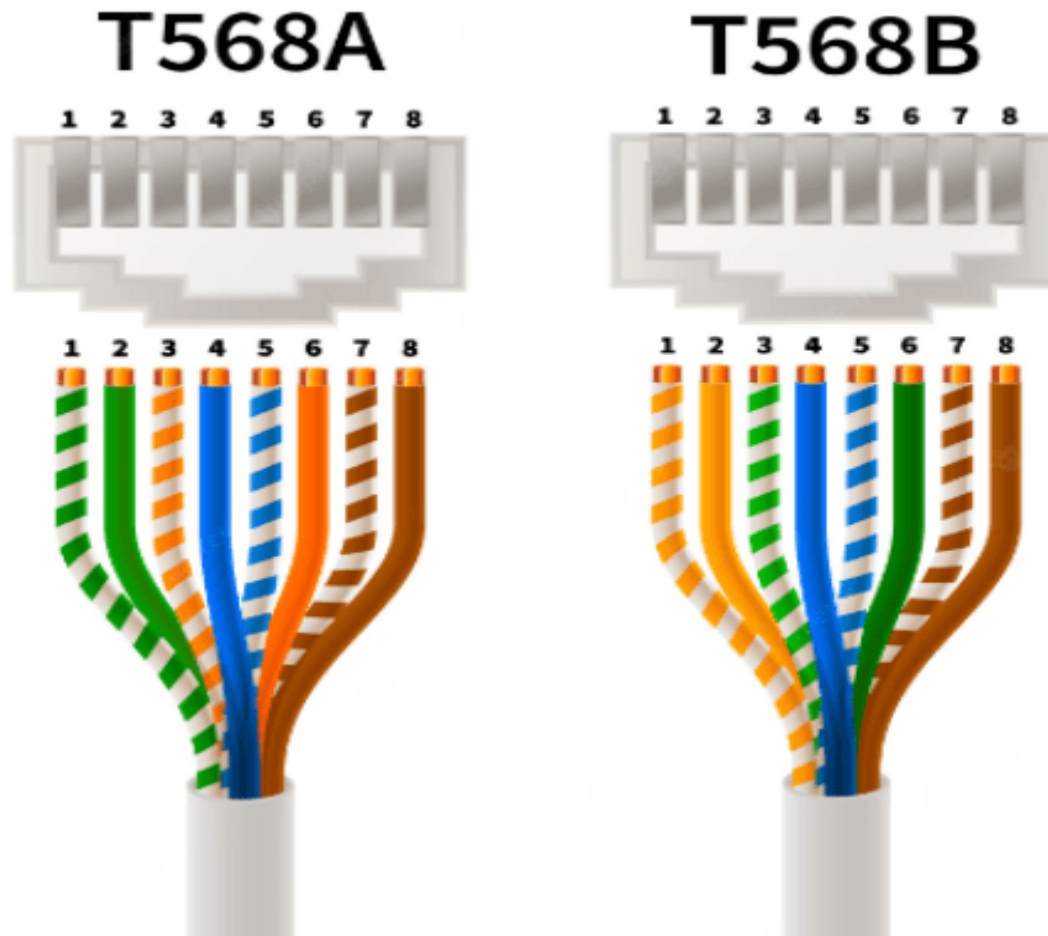
- ✓ "EIA/TIA -T568" standardı içinde kablo uçlarını yaparken kullanabileceğiniz elektriksel olarak birbirinin tamamen aynısı iki şema önerilmiştir.
- ✓ **T568A şeması ve T568B şeması:** Her iki şemada da 1-2 ve 3-6'nın aynı çifte ait tellere denk geldiğine dikkat ediniz.

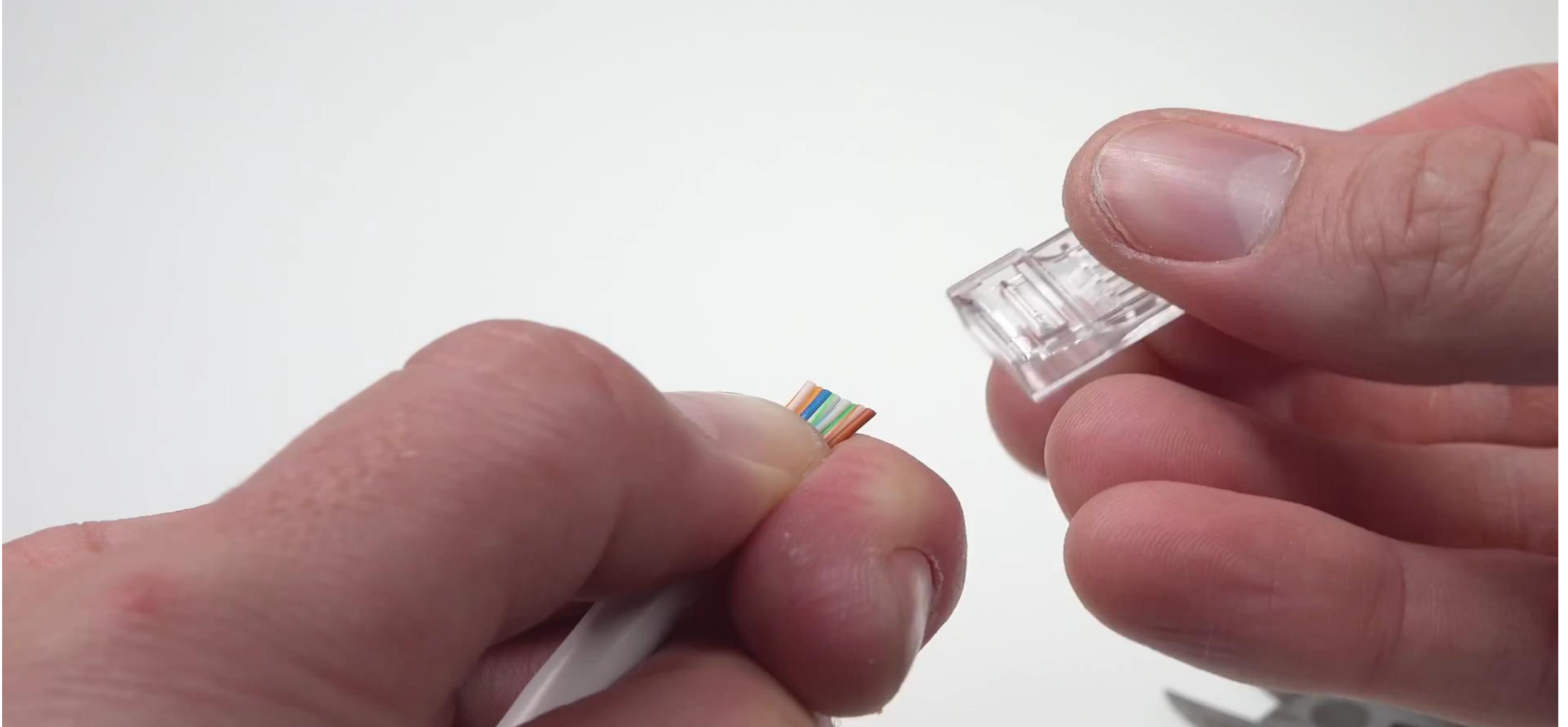
CABLE PREPARATION PROCESS

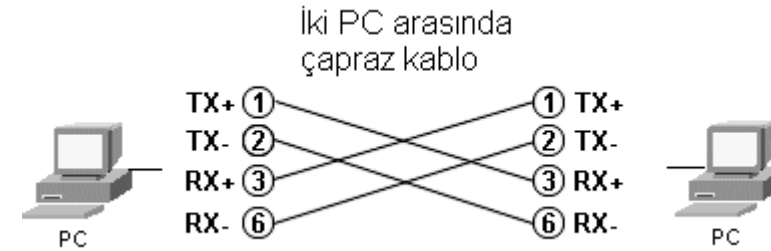
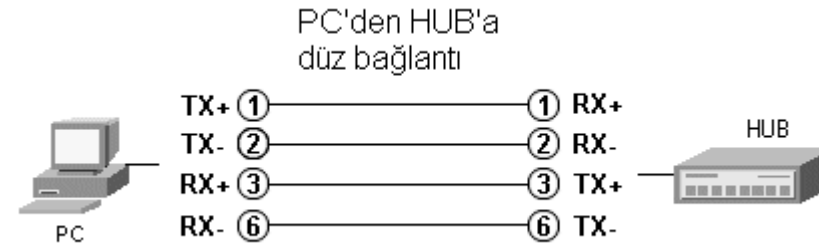
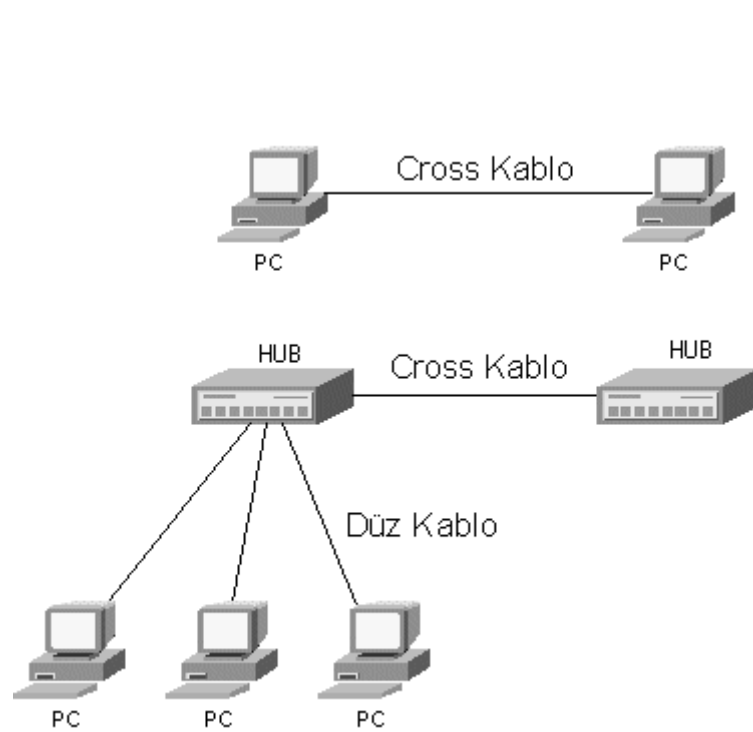
CABLE PREPARATION PROCESS

CABLE PREPARATION PROCESS

CABLE PREPARATION PROCESS

KAYNAKÇA

Ağ Temelleri Ders Modülleri– MEGEP MEB (2011)